

נאָמו של מנחם בגין עם הקמת המדינה

אזרחי המולדת העברית, חיילי ישראל, נוער עברי, אחיותיי ואחי בציון,

מקץ שנים רבות של מלחמה במחותרת, של רדיפות ועינויים, עינויי גוף ונפש, מתייצבים לפניכם המורדים במלכות הרשע כשברכת הודייה בפייהם ותפלה למרום בלבם. הברכה היא זו שאבותינו ברכו ביום חג ומועד הברכה היא זו ששפתותיהם דובבו על פרי חדש.

והן חג במשכנותינו; ופרי חדש ורך עולה לנגד עינינו. המרד העברי של השנים תשי"ד-תשי"ח הוכתר בהצלחה, המרד העברי הראשון אחרי התקוממות החשמונאים שנסתיים בניצחון. שלטון השעבוד של בריטניה בארץ מולדתנו הוכה, עורער, פורר וסולק. קמה, תוך מלחמת דמים, תוך מלחמת כיבוש, מדינת ישראל. נסללה הדרך לשיבת ציון המונית. הונח היסוד - רק היסוד הונח - לעצמאות עברית ממשית. נסתיים שלב אחד - רק שלב אחד - של מלחמת השחרור העברית, שמטרתה הנצחית להחזיר את עם ישראל - את עם ישראל כולו - לארץ מכורתו, ולהחזיר את ארץ-ישראל: את ארץ-ישראל כולה - לעמה-בעליה.

ואם נזכור, כי הדבר קם והיה בעצם תקופת ההשמדה הטוטאלית של היהודי באשר הוא יהודי; אם נזכור כי המעטים שוב נצחו את הרבים שקמו על ישראל לכלותו והוא יכול להם - אזי, אף על פי שעדיין לא תם כוס הייסורים של אמותינו וילדינו, הזכות בידינו והחובה עלינו להודות, מתוך הכנעת לב, לצור ישראל וגואלו על הנסים והנפלאות שעשה עמנו בזמן הזה - כמו בימים ההם. ועל-כן, בכל לבנו ובכל נפשנו נאמר היום - היום הראשון להשתחררותנו מעול השעבוד הבריטי - ברוך שהחינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה.

קמה מדינת ישראל. והיא קמה "רק כך": בדם, באש, ביד חזקה ובזרוע נטויה, בייסורים ובקורבנות. אחרת לא יכלה לקום. והנה, בטרם הספיקה המדינה להקים את מוסדותיה התקינים, היא נאלצת להוסיף להלחם בתוקפנות האויב השטני ושכירי צמאי הדם, מן היבשה, מן הימים והאוויר.

בתנאים אלה של הקמת העצמאות הלאומית ניתן משנה תוקף לאזהרה, אשר הנשיא-הפילוסוף, טומאס גריק מאסאריק, השמיע באזני עמו, העם הצ'כוסלובקי, בעלות שחר חירותו, אחרי שלוש מאות שנה של שעבוד. ברדתו, בשנת 1918, בתחנת הרכבת על שם וילסון בפראג, אמר מאסאריק לבני עמו הצוהלים: "קשה להקים מדינה; אך זכרו, כי עוד יותר קשה לקיים מדינה". ואכן, אחים בציון, לנו קשה, הוי מה קשה, היה להקים את מדינתנו. היו דרושים עשרות דורות של נדודים מארץ שחיטות אחת למדינת פוגרומים שניה; היו דרושים גירושים ועלייה על מוקד ומרתפי עינויים; היו דרושות מהלומות איומות המרסקות אשליות מסנוורות; היו דרושות אזהרות - שלא נשמעו - של נביאים וחוזים; היה דרוש עמל של דורות חלוצים ובונים; והייתה דרושה התקוממות של מורדים, מוחצי אויב, עולי גרדום ונודדי ימים ומדבריות - כדי שנגיע עד הלום, עד קבוץ ששים ריבוא עברים במולדת, עד סילוק שלטון הדיכוי הישיר, עד הכרזת העצמאות בחלקה של המולדת, שהיא כולה שלנו, כולה שלנו.

קשה היה להקים את מדינתנו. אבל יהיה עוד יותר קשה לקיים את מדינתנו. סבובו גויים גם סבובו, והם רוצים להכחידנו מגוי. ואותו משעבד, שהוא גם מורו של היטלר וגם תלמידו, אותו משעבד-נוכל, שהוכה על ידינו במישרין, מנסה עדיין להכותנו בעקיפין; להכותנו ולהכניענו בעזרת שכירי מדרום, מצפון וממזרח. על כן עומדת מדינתנו בת-יום בלהבות - מלחמה. על כן יסוד ראשון לקיום חירותנו הוא הניצחון, הניצחון המלא במלחמה המשתוללת עתה בכל רחבי הארץ.

נשק למען הניצחון הזה, אשר בלעדיו לא יהיו לנו לא חרות ולא חיים, דרוש לנו נשק. נשק צבאי, נשק חדיש, נשק כבד, כדי להכות את האויב, כדי להבריח את הפולש, כדי לשחרר את הארץ לאורכה ולרוחבה ממשמימיה ומחריביה. וגם דרוש לנו, לכל אחד ואחת מאתנו, נשק אחר, נשק נפשי, נשק העמידה ללא רתיעה בפני הפצצות אימתניות מן האוויר, נשק העמידה ללא היסוס מול פני אבדות קשות, נשק העמידה ללא זעזוע מפני מפלות מקומיות וכישלונות ארעיים, נשק העמידה ללא נסיגה מול פני איומים ומול פני פיתויים.

אם נעמוד בימים הקרובים; אם נעמוד בשבועות הקרובים, מצוידים בפלדת הנפש של אומה נצחית הקמה לתחייה - קבל נקבל בינתיים את הנשק המבורך, שבו נמחץ אויב ונביא דרור ושלוש לעמנו ולארצנו.

אולם, גם לאחר שננצח במערכה הזאת - ואנו ננצח בה - יהיו דרושים מאמצים עליונים, כדי לקיים את עצמאותנו, כדי לשחרר את מולדתנו. קודם כל יהיה צורך לגדל, להאדיר ולטפח את הזרוע המזוינת של ישראל, אשר בלעדיה לא יהיו לנו לא מולדת, לא חרות ואף לא קיום. הצבא העברי מוכרח להיות מן המאומנים והמשובחים בצבאות העולם. במלחמה החדשה לא המספרים קובעים; קובעת הרוח, קובע המוח. והרוח של לוחמינו מהי? את זאת הוכיח הנוער העברי כולו, הנוער של ההגנה, הנוער של לח"י, הנוער של אצ"ל, הנוער העברי המופלא והמפליא, אשר שום אומה לא זכתה לשכמותו, אשר שום דור מדורות ישראל, מבר-כוכבא ועד הבילויים, לא ראה כמוהו. באשר למוח, הרי מוחו של עם ישראל הוא תמצית המחשבה של 120 דורות של הוגי דעות, של מחפשי אלוהים ומוצאיו. כוח ההמצאה של המוח הזה, גדול "האוצרות הטבעיים" שלנו, הוא בלתי מוגבל. המדע הצבאי, שיהיה מבוסס על המוח העברי, יהיה מן המפותחים בעולם. כוח יהיה לנו, כוח רב, באשר מוח לנו, מוח חושב, מוח ממציא.

לקיום מדינתנו ולשחרור מולדתנו תהא דרושה לנו גם מדיניות חוץ נבונה. עלינו להפוך את עצמאותנו המוכרזת לעצמאות ממש. וזאת לדעת: כל עוד חייל בריטי או חייל נכרי - רומס במגפו את אדמת ארצנו, אין ריבונותנו הממלכתית אלא שאיפה. שאיפה אשר למען הגשמתה המלאה יהיה עלינו להלחם לא רק בשדה-הקרב, אלא גם בזירה הבין-לאומית. שנית, שומה עלינו לקבוע ולקיים את עקרון ההדדיות ביחסינו עם אומות העולם. אין התבטלות. אין הכנעה. אין משוא-פנים. הדדיות. איבה עבור איבה. עזרה עבור עזרה, ידידות תמורת ידידות.

עלינו לטפח יחסי הבנה וידידות עם העם האמריקאי הגדול. אמנם, הממשלה האמריקאית הנוכחית - ממשלת פורסטאל - שכחה את אשר הורו ג'פרסון, וושינגטון, לי וטום פיין. אבל יש ויש בקרב העם האמריקאי כוחות אחרים. הם זוכרים ויזכרו. הם יזכרו גם את קורנווליס הבריטי, וגם את לפייט הצרפתי.

עלינו לקיים ולטפח יחסי הבנה וידידות עם עמי ברית המועצות. בל נסתיר את האמת. היו בעבר יחסי איבה בין מדינת המהפכה לבין תנועת השחרור העברית. היחסים הללו עלו לעמנו בדם ובדמעה. אך הנה חל, בעקבות מלחמת הגבורה של המחנת העברית, השנוי המהפכני ביחסים אלה. ברית המועצות הכירה בזכותנו לריבונות ולעצמאות במולדתנו. ואנחנו לעולם לא נשכח, כי הצבא הרוסי המנצח הציל מאות אלפי יהודים מציפורניהן של חיות הטרף הנאציות. אנחנו לעולם לא נשכח, כי בעמוד עמנו מול פרשת הדרכים ההיסטורית, הושיטה לו ברית המועצות יד עוזרת, וסייעה לו לעלות על דרך העצמאות.

עלינו לטפח יחסי הבנה וידידות עם עמי אירופה, אשר מאחוריהן מסורת ממושכת של מלחמות שחרור, ואשר מהן יבואו בחדשים הקרובים ובשנים הקרובות, המוני שבי ציון. עלינו לטפח יחסי ידידות עם העם הצרפתי הגדול, מאור העמים ונושא דגל החופש מימי הבסטיליה. עלינו לטפח יחסי הבנה וידידות עם כל אומה גדולה וקטנה, חזקה וחלשה, קרו בה ורחוקה, שתכיר בעצמאותנו, שתסייע לעמנו, שתהא מעוניינת, כפי שאנו מעוניינים, בשלטון הצדק הבין-לאומי ובשמירת השלום בין העמים.

לא פחות חשובה ממדיניות חוץ, היא מדיניות הפנים שלנו. ראשית חכמה של מדיניות זו היא שיבת-ציון. אוניות, למען השם, הבו אוניות עולים. אל שיגרה. אל דיבורי סרק על כושר קליטה, על הגבלות למען הסדר כביכול. מהר, מהר. לעמנו אין זמן. הכניסו רבבות. הכניסו מאות אלפים. ומיד, מיד. אם לא יהיו עבור כולם בתים, יימצאו אהלים. ואם אהלים לא יהיו - יש שמים במרום, שמי התכלת של ארצנו. אין מתים מתנאי קיום קשים. מי שראה כיצד חי העם הרוסי בזמן שעמד במלחמת החיים והעצמאות, יודע, כי אין גבול לקורבנות אשר אומה לוחמת מוכנה לקבל על עצמה למען מולדתה, למען עתידה. והן אנחנו, במלחמת הקיום הננו עומדים, ובריכוז המהיר של המוני גולי עמנו תלוי יום המחרת שלהם ושלנו כאחד.

ובמדינתנו פנימה יהיה הצדק השליט העליון, השליט גם על שליטיה. לא תהיה רודנות. יהיו נושאי המשרה משרתי החברה ולא רודים בה. בל תהיה טפילות. בל יהיה ניצול. בל יהיה בביתנו איש, אזרח או גר, רעב ללחם, חסר קורת-גג, חשוך בגד או נטול השכלה ראשונית. "זכור כי גר היית בארץ מצרים" - צו עלילאי זה יקבע את יחסנו אל שכנינו. וצדק צדק תרדוף - צו עליון זה יקבע את יחסינו בין איש לחברו. בו ירווה לו משפע ואושר בן ערב, בן נצרת ובני, כי דגלי דגל טוהר ויושר יטהר שתי גדות ירדני.

ועוד נזכור : מדינת ישראל היא זו שהקימונו . נשמור על המדינה ; נשמור על ישראל . ומבחינה זו אולי יקופל כל הרעיון החברתי והממלכתי בפסוק אחד שהובא בכתבי אחד-העם : יותר משישראל שמרה על השבת, השבת שמרה על ישראל.

למען העקרונות הללו תילחם , במסגרת החוק העברי , במסגרת הדמוקרטיה עברית . תנועת החירות שתעלה ממעמקי המחותרת העברית , שתוקם על-ידי המשפחה הלוחמת הגדולה, שהתקבצה מכל החוגים, מכל הגליות, מכל הזרמים - סביב דגלון של הארגון הצבאי הלאומי . הארגון הצבאי הלאומי נוטש את המחותרת בגבולות המדינה העברית העצמאית . אנחנו ירדנו למחותרת, אנחנו עלינו למחותרת, תחת שלטון דיכוי נכרי כדי להכותנו ולסלקו . ואכן הכינו, היטב הכינו, וסילקנוהו . לעולמים סילקנוהו .

עתה קם , לפי שעה בחלק של המולדת, שלטון עברי . ובחלק זה של המולדת , בחלק המשוחרר , בחלק שבו ישלוט החוק העברי - והוא החוק היחיד החוקי בארץ זו - אין צורך במחותרת עברית . במדינת ישראל נהיה חיילים ובונים . לחוקיה נשמע , כי חוקינו הם . ואת ממשלתה נכבד , כי ממשלתנו היא . רק תיזהר נא הממשלה העברית, הממשלה הזמנית וכל ממשלה אחרת שתקום במקומה, שהיא עצמה לא תיצור, על ידי וויתורים כלפי חוץ, או על-ידי רודנות כלפי פנים, מחותרת חדשה .

תשמור נא הממשלה העברית על העצמאות שנקנתה בדם גיבורים וקדושים , ובל תפקיעה מתוך כניעה לעריצים מטילי אימה . תשמור נא הממשלה על זכויות האדם והאזרח, ללא אפליה, ללא משוא-פנים ; תשמור נא על עקרונות הצדק והחופש, ויהיה ביתנו מואר באור אהבת אחים ואחוות ישראל .

מדינת ישראל קמה . אך נזכור כי המולדת עדיין לא שוחררה . נמשכת המלחמה . ועיניכם הרואות, כי לא שווא דברו הלוחמים : הנשק העברי הוא שיקבע את גבולות השיפוט של השלטון העברי . כן הוא במערכה זו ; כן יהיה בעתיד . המולדת היא שלמות . הניסיון לבתרה לגזרים הוא לא רק ניסיון נפשע ; הוא גם ניסיון נפל . המולדת היא שלמות היסטורית וגיאוגרפית . מי שאינו מכיר בזכותנו למולדת כולה, אינו מכיר גם בזכותנו לשטח משטחיה . ואנחנו על זכותנו הטבעית והנצחית לא נוותר . נישא את חזון השחרור המלא . נישא את חזון הגאולה השלמה , ונגשימו . בבוא היום נגשימו . כי חוק עולם הוא : אם עובר קו מפריד בין מדינת הלאום לבין מולדתו, אחת דתו של הקו המלאכותי להיעלם . המדינה תכסה את המולדת . המולדת תהיה מדינתנו . ואל נשתמש במלים לועזיות, אל נדבר על אירידינטה . לא בעיר שנגזלה המדובר הוא . המדובר הוא בחמש שישיות של אדמת המולדת, שאנו יכולים ומוכרחים להפירותם למעננו ולמען הבאים אחרינו, למען ביטחוננו ובטחון אחינו ובנינו, ולמען השלום .

על כן נישא נישא בגאון את חזון הגאולה השלמה, את חזון המולדת המשוחררת תחת הדגל העברי, דגל החופש, דגל השלום, דגל הקידמה . עוד הנף יניפו חיילי ישראל את דגלנו על מגדל דוד ; עוד חרוש תחרוש מחרשתנו את שדות הגלעד .

אזרחי המולדת העברית, חיילי ישראל!

אנו עומדים בעיצומו של הקרב . עוד נכוננו לנו ימים קשים ביותר . דם יקר מכל יקר נשפך ויישפך . חשלו את רצונכם, אחים . שריינו את לבכם . כי זוהי הדרך - דרך הייסורים והקורבנות - ואחרת אין . לא נקנה את השלום מידי אויבינו במחיר הויתור על עצמאותנו, על ארצנו . רק "שלום" מסוג אחד נקנה במחיר הויתור הזה : "שלום" של בית-הקברות, "שלום" של טרבלינקה חדשה . על כן דרכו עוז והיכוננו למבחינים מכריעים . עמוד נעמוד .. אלוהי צבאות יהיה בעזרנו , וגבורת הנוער העברי וגבורת האם העבריה, הנותנת את בנה, כחנה, על מזבח ה'. הגבורה העילאית הזאת היא שתצילנו מכף אויבינו ותוציאנו מעבדות לחרות, מסכנת השמדה לחוף מבטחים .

ואתם, אחי, בני המשפחה הלוחמת, הזוכרים אתם כיצד התחלנו, במה התחלנו ? והנה עיניכם הרואות, כי הזורעים בדם, בחרות יקצורו . בודדים ונרדפים, גלמודים ומעונים הייתם . אבל מתוך אמונה כבירה נלחמתם ולא נכנעתם . עוניתם ולא נכנעתם . הושלכתם לבתי-כלא ולא נסוגותם . גורשתם מן המולדת ולא נשברתם . הועליתם לגרדום - ושרתם .

כך כתבתם במו ידיכם דף מפואר בתולדות עמנו . ועוד תוסיפו לכתוב, לא בדיו, אלא בדם ויזע, לא בעט, אלא בחרב ובאת . לא תזכרו עוול ולא תדרשו פרס . הפרס היחיד שלנו הוא שזכינו לראות את אומנתו משתחררת באמת ולוחמת כולה על חרותה . הפרס האמיתי שלנו יהיה כשנזכה - אם נשוב חיים מן החזית - לפשוט בערי ארצנו , הריה ועמקיה , ולראות ילדים עבריים משחקים לאין

מחריד, ומעל ראשיהם הפעוטים, החביבים מכל חביב, חג אווירון עברי, ומולם בא חייל עברי, ומרחוק משקשקת רכבת עברית. אהה, אחים, היש אושר גדול מאושר זה?

אך לפי שעה נחשוב על הקרב, רק על הקרב, כי הוא שיכריע את גורלנו, הוא שיקבע את עתידנו. ולקרב הזה תלונו רוחם של גיבורינו הקדמונים, מכובשי כנען ועד מורדי יהודה. לקרב הזה תלונו רוחם של מחדשי האומה, זאב בנימין הרצל, מכס נורדאו, יוסף הגלילי תרומפלדור ואבי הגבורה העברית המחודשת, אבינו מורנו ורבנו זאב ז'בוטינסקי. לקרב הזה תלונו רוחם של דוד רזיאל, גדול המפקדים בדורנו, ודב גרונר, גדול החיילים והמקריבים. לקרב הזה תלונו רוחם של גיבורי הגרדום, מנצחי המוות. לקרב הזה תלונו רוחם של מיליוני קדושינו, של אבותינו ההרוגים, של אמהותינו השחוטות, של אחינו הטבוחים, של תינוקותינו הנחנקים. בקרב הזה נמחץ אויב ונביא פדות לעם שבע רדיפות וכמה לחרות.

אל אלוהי ישראל, שמור על חייליך, ותן ברכה לחרבם המחשלת מחדש את הברית שכרתת עם עם סגולתך ועם ארץ בחירתך. גור אריה יהודה. למען עמנו, למען ארצנו, קדימה לקרב, קדימה לניצחון.

במוצאי שבת שלאחר טכס החתימה על "מגילת העצמאות", נשא מנחם בגין, מפקד הארגון הצבאי הלאומי, נאום זה מתוך המחותר. הנאום מהווה הגרעין הרעיוני, הפוליטי והמדיני של תנועת החרות שתקום כמפלגת-המשך לאצ"ל. הנאום שודר מעל גלי רדיו "קול ציון הלוחמת", ו' באייר תש"ח, 15 במאי 1948. על נסיבות הנאום, יש לעיין בספר "המרד", הפרק "השחר מאדים" בעמ' 511-505.
